

Verslag 1^e vergadering WUM werkgroep, april 2025

Datum: 1 april 2025, 13:30-16:30 uur, *Locatie:* Wageningen, WLR, Zodiac

Aanwezig: 5.1.2.e (vz), 5.1.2.e
5.1.2.e (notulist)

Agenda Leden: 5.1.2.e

1. Opening vergadering

- We begroeten 5.1.2.e als nieuw lid van de WUM-werkgroep. 5.1.2.e's expertises zijn productiesystemen en voederwaardering in de melkveehouderij.

2. Notulen en actiepunten vorige vergadering (oktober 2024)

Aanpassingen notulen:

- Pagina 1: 5.1.2.e → 5.1.2.e; rekensheet opgesteld in 2019 (ipv 2009), in opdracht van CDM/LVVN
- Pagina 3: Vraag van 5.1.2.e toevoegen: vraag moet aan NEMA worden gesteld.

Actiepunten:

- 031024-1 Notulen 29 mei aanpassen en opnieuw versturen: afgerond
- 031024-2 Rekensheet methode vleesstieren opsturen: afgerond
- 031024-3 Vindbaarheid longread: met "Emissie naar lucht uit de landbouw berekend met NEMA voor xxx" in Google zou het goed te vinden moeten zijn. (Losse) nieuwsberichten krijgen echter meer aandacht. Afspraak: CBS stuurt mailtje met link naar longread naar commissieleden.
- 031024-4 BIN-data ras leghennen aanleveren bij CvB: In BIN wordt ras leghen (kleur hen = kleur ei) per koppel vastgelegd (koppelverslag). Aantal bedrijven/koppels in BIN neemt de laatste jaren wel af (2023: 17 koppels en 12 bedrijven), te weinig waarnemingen als basis voor berekeningen, wel als check of verhoudingen bruin/wit in WUM berekeningen juist zijn (BIN loopt wel 1 jaar achter, maar dat is alleen probleem als er grote schokken per jaar zijn). Huidige verhouding voor berekeningen op basis van KWIN (5.1.2.e): 2/3 wit en 1/3 bruin¹. Deze verhouding komt ook uit koppelverslagen BIN (alleen moeten we hier ook nog kijken naar aantallen dieren per koppel → Actie). Opsplitsing naar kleur hen/eieren wordt nu gedaan voor productieperiode, opfokperiode, leegstand, gewichten en aandelen kooi/strooiselhuisvesting (info MvdM). Opsplitsing bruin/wit is nodig voor vastlegging lichaamsgewicht en voerverbruik.
- ➔ **ACTIE** 5.1.2.e Gaat naar of fokkerijorganisatie info heeft over verhouding witte/bruine eieren.
- ➔ **ACTIE** 5.1.2.e Aantal dieren per koppel plus kleur eieren uit BIN voor verhouding wit/bruin
- 031024-6 Hoe wordt VEM 2022 vastgelegd in BIN?: VEM-waarde van nota's en verslagen voedermiddelleverancier (schapen, geiten, rundvee) en Eurofins (rapporteert vanaf begin 2025 VEM 2022). Van een aantal voedermiddelen (pulp, borstel, etc) worden normwaarden gebruikt. Alleen als geen externe informatie beschikbaar is, worden normen uit LMM model gebruikt. Hierbij wordt nog geen VEM 2022 gebruikt.

¹ Aanvulling MvdM: aandeel witte eieren binnen kooi/koloniehuisvesting 100% en binnen strooiselhuisvesting 65%. Dat resulteert in 69% wit en 31% bruin

→ **ACTIE** 5.1.2.e Strategie implementatie VEM 2022 in BIN uitzoeken (vastlegging door TAMs en implementatie in modellen).

3. Proces en uitvoering vaststellen Excretie over jaar 2024 (Plan van aanpak)

- Bespreken plan van aanpak:
 - Pagina 4: 2025 In plaats van 2024
 - Vraag: Waarom staat CBS niet in plan van aanpak? Dit plan is alleen voor WUR instituten, CBS heeft eigen plan van aanpak.

Varkens

b. Mestvolume staldieren - Document WUM 2025-5: *Mestvolume staldieren uit P-excretie en P-gehalte afgevoerde mest*

- Voordeel van rekenen met mestvolume per dier (kg mest/dier): effect van voorraden en spoelwater wordt buiten beschouwing gelaten.
 - Tabel 3 met resultaten:
 - Het gaat om 'gemiddeld aanwezig dier per jaar' (hierin is leegstand verrekend). Dat moet duidelijk in tabel worden gezet.
 - Bij acht van de tien verschil tussen nieuwe methode en WUM cijfer minder dan 10%. Dat is positief. Bij deze categorieën verschil hoger dan 10%: vleeskuikenouderdieren-leg (11,2%) en vleeskuikens (16,0%).
 - Vleeskuikens: WUM cijfer 11,6 kg/dier/jaar lijkt 100% regulier. Cijfer afkomstig van WSER uit 2021 (5.1.2.e en 5.1.2.e).
 - Waarom 'zeugen incl. biggen tot aflevering' niet meegenomen? Zeugen en biggen zijn op verzoek van RIVM gesplitst. Maar er is wel een fase Zeugen plus gespeende biggen tot aflevering biggen (zie Actiepunt 5.1.2.e).
 - Besluit: voor 2024 gebruiken we getallen volgens nieuwe rekenmethode. We moeten wel nog kijken naar zeugen plus gespeende biggen tot aflevering biggen (Actie 5.1.2.e)
- **ACTIE MvdM en IV:** Mestafvoer zeugen + gespeende biggen berekenen op basis van vervoersbewijzen (5.1.2.e) en bespreken met 5.1.2.e

Pluimvee

- a. Status N en P gehalte vleeskuikens en leghennen.
- *Vleeskuikens:* Onderzoek naar N en P gehalte in vleeskuikens is afgerond, streefdatum rapportage vóór 1 juni. Resultaten zijn in principe beschikbaar om dit jaar te worden gebruikt. 5.1.2.e moet gebruik nieuwe resultaten nog afstemmen met CDM/LVVN.
- **ACTIE** 5.1.2.e Afstemmen gebruik resultaten N en P gehaltes vleeskuikens voor emissieberekeningen over 2024.
- *Leghennen:* Cargill heeft wetenschappelijk rapport uitgebracht over lichaamssamenstelling van witte en bruine legkippen, onder Nederlandse omstandigheden. Kunnen we onze gegevens updaten op basis van alleen 1 studie?). Eerst kijken wat verschil is tussen laatste update en nieuwe gegevens in Cargill-rapport. Daarna beslissen wat we gaan doen.
- **ACTIE** 5.1.2.e Stuurt Cargill rapport rond naar WUM-leden.
- **ACTIE** 5.1.2.e Evalueert verschil laatste update en gegevens Cargill-rapport.

- *Minimoederdieren (moederdieren van traaggroeiende vleeskuikens, qua gewicht ca. helft van reguliere moederdieren):* Samenstelling minimoederdieren niet bekend. Nu wordt er gerekend met reguliere ouderdieren. Volgens een studie lijken minimoederdieren meer op leghennen. Vooral belangrijk voor pluimveebedrijven ivm afvoer N en P omdat samenstelling niet bekend is. Voor totaal NL minder belangrijk. Besluit: we houden het voor nu zoals het is en gaan kijken of er voor dit onderwerp een onderzoek in het WUM verbeterproject kan worden opgestart.

➔ **ACTIE** 5.1.2.e Samenstelling minimoederdieren op lijst projecten WUM verbetertraject.

Rundvee

a. Mogelijke aanpassingen 2024

- *Bevestiging van de correctie van de VCRE van jongvee: rapport verschijnt binnenkort*
- *Status VEM 2022:* BEX 2025 rekent nog met oude VEM. VEM 2022 waarschijnlijk pas voor BEX 2026 (maar nog niet helemaal zeker). Verschillen in excretie komen niet zo zeer door VEM2022, maar door verhoging van de energiebehoefte van jongvee en een klein deel door lichaamsgewicht van melkvee. Het hogere lichaamsgewicht van is reeds in de excretiecijfers over 2023 meegenomen. Besluit: WUM gaat pas met VEM 2022 rekenen als BEX dat ook doet (dus waarschijnlijk pas de excretie over jaar 2026). Tijdsreekscorrectie is lastig vanwege ontbrekende data uit verleden. Een schok in de tijdlijn door een tijdsreekscorrectie is vanuit internationale richtlijnen (IPCC en EMEP/EEA) niet toegestaan, tussenliggende jaren moeten worden geïnterpoleerd. Dit dient nader beken worden wanneer verschillen duidelijk zijn in het jaar dat WUM met VEM2022 gaat rekenen.

b. Schatting van versgrasopname, verschil tussen WUM en BEX.

- In WUM-methode is vers gras restpost. Kunnen we niet beter rekenen met de BEX methode? Nu varieert de schatting van de vers gras opname in de WUM tussen jaren, terwijl er vanuit beweidingsgegevens dit niet altijd logisch is. In de BEX-methode wordt niet vers gras als restpost gebruikt, maar wordt het VEM-gat gevuld door het totale ruwvoer met een vooraf inschatte verhouding. Besluit: vergelijk tussen WUM en BEX methode mbt versgrasopname ter bespreking bij de volgende vergadering.

➔ **ACTIE** 5.1.2.e & 5.1.2.e vergelijking WUM- en BEX-methode voor versgrasopname

c. Vleesvee, nieuwe categorieën of betere cijfers voor huidige categorieën.

- Voorsorteren op mogelijk nieuwe indeling vleesvee: Indeling in meststoffenwet is anders dan in landbouwtelling. LVVN moet besluit nemen over indeling vleesveecategorieën. Voor 2024 hebben we een update nodig wat betreft gewicht en voederbehoefte. Er ligt veel informatie, die kunnen we wellicht gebruikt.

➔ **ACTIE** 5.1.2.e kijken naar beschikbare data over vleesvee en bewerken om te kunnen worden gebruikt voor berekeningen.

Algemeen/alle diersoorten

- Status gecombineerde opgave: geen bijzonderheden, alles is klaar.

b. Door werkgroep ingebrachte punten

- geen

c. Afspraken wie doet wat

- Zie actiepuntenlijst

d. Volgende vergadering vaststellen

- 20 mei, 9:30-12:00 uur

ACTIEPUNTENLIJST

Nr	Actiepunt	Wie	Stand van zaken
010425-10	Kijken naar beschikbare data over vleesvee en bewerken om te kunnen worden gebruik voor berekeningen.	5.1.2.e	
010425-9	Vergelijking WUM en BEX methode voor vers gras opname	5.1.2.e 5.1.2.e	
010425-8	Samenstelling minimoederdieren op lijst projecten WUM verbetertraject.	5.1.2.e	
010425-7	Samenstelling leghennen: evalueren verschil laatste update en gegevens Cargill-rapport	5.1.2.e	
010425-6	Rondsturen Cargill-rapport over samenstelling leghennen		
010425-5	Afstemmen gebruik resultaten N en P gehalten vleeskuikens voor emissieberekeningen over 2024.		
010425-4	Mestafvoer zeugen + gespeende biggen berekenen op basis van vervoersbewijzen (MvdM) en bespreken met IV.		
010425-3	Strategie implementatie VEM 2022 in BIN uitzoeken (vastlegging door TAMs en implementatie in modellen).		
010425-2	BIN data ras leghennen: aantal dieren per koppel opvragen		
010425-1	Gaat naar of fokkerijorganisatie info heeft over verhouding witte/bruine eieren.		
031024-3	Voorstel vindbaarheid long read		Verschijnt tweede helft juli → CBS stuurt mailtje met link naar commissieleden
031024-7	Contact 5.1.2.e over documentatie WUM		Nog open
200324-2	Keuze update dierkengetallen ouderdieren en opfok uitwerken (pluimvee en varkens)	5.1.2.e	Wordt volgende ronde opgepakt / volgend jaar
200324-3	Document splitsing zeugen en biggen verder uitwerken met andere jaargetallen en andere staldiertypes.		Blijft staan, komt volgende ronde / volgend jaar

Lijst met afkortingen

5.1.2.e	5.1.2.e
BBPR	BedrijfsBegrotingsProgramma Rundvee
5.1.2.e	5.1.2.e (WEcR)